

జాషువ

గబ్బలము

వ్యాఖ్య

అయినవోలు ఉషాదేవి

ఎమెస్కో

గబ్బిలము
మొదటి భాగము

విజ్ఞప్తి

సహృదయులారా!

కాళిదాసుని మేఘసందేశమును మనస్సులో నుంచుకొని నేనీ కావ్యమును రచించితిని. గ్రంథనామము గబ్బిలము. శ్రోతల కిది కటువుగా దోషపచ్చును కాని యిందలి కథానాయకుడు మందభాగ్యుడగు హరిజనుడు. కాళిదాసుని యక్షుడు ప్రణయసందేశము నంపును. ఇతఁ డంపునది తుక తుక నుడుకు నశ్రుసందేశము. అతని శిక్షాకాలపరిమితి యొక సంవత్సరము. ఇతని శిక్ష ఆజన్మాంతము. తరతరములు. దీని కవధిలేదు. అతఁడు మన్మథాగ్నితప్తుఁడు. ఇతఁడు క్షుధాగ్ని పీడితుఁడు. ఇరువురిలో నితఁడు దయనీయుఁడు.

‘నాదు కన్నీటి కథ సమన్వయము సేయ

నార్ద్రహృదయంబుఁగూడ కొంతవసరంబు’.

అని యితఁడు వాపోవును. కులీనులగు రాజులకువలె హంసములు, చిలుకలు మున్నగు సుత్తమపక్షిదూత లితనికిఁ జిక్కుట అసంభవము. కావున నిట్టిదుల జీర్ణకుటీరములలో నిరంతరము దర్శనమిచ్చు గబ్బిలము నితనికి సందేశహారిగా పరిగ్రహించితిని. రసజ్ఞుల కిందలి యోచితి సులభగ్రాహ్యము. ఇంటఁ బ్రవేశించి దీపమార్చిన గబ్బిలమును జూచి తన కన్నీటి కథ నీశ్వరునితోఁ జెప్పుమని వీఁడు ప్రార్థించెఁ గాని నిజమున కతని యుద్దేశ్యము దేశారాధన. కైలాసయానమునకు నా పన్నిన త్రోవ కొంత వక్రతకు గుఱియైనది. ఇది దోషము కాదనుకొందును. ఈ కృతి రసజ్ఞులలోకాదరణ నందిన నా శ్రమ ఫలోన్ముఖము కాఁగలదు.

నేనీ గ్రంథమును ముగించు నవసరమున దైవ వశమున గుంటూరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారును, దేశభక్తులును, కళాభిమానులు నగు మ.రా.రా.శ్రీ కల్లూరిచంద్రమౌళి చౌదరిగారు మా యూరుదయ చేసి గ్రంథము నామూలాగ్రముగా విని పతిత్వము వహించుట కంగీకరించుట నా యదృష్టము. వారికి నా సమస్కార సహస్రములు. ఈ విషయములో నన్ను ప్రోత్సహించిన జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు గారగు మ.రా.రా. శ్రీ మంతెన వేంకట్రాజు గారికి వందన సహస్రములర్పించుచున్నాను. గ్రంథ ముద్రణ కార్యభారమును వారు వహించి చేసిన యుపకృతి మరువరానిది. వారికి నేను కృతజ్ఞుఁడను. మఱియు నడిగినంతనే సంతోషముగా నంగీకరించి యిందలి చిత్తరువులను వ్రాసియిచ్చిన శ్రీయుతులు పోట్లూరి హనుమంతరావు గారు నాకు స్మరణీయులు. ఈ సందర్భమున వారి సహజచిత్రచనా కౌశల్యము నుగ్గడించుట అప్రస్తుతము కాదను కొందును. వీరి జన్మస్థలము వినుకొండ. వీరు నిరాడంబరులు. మిత భాషులు, చిత్రలేఖనము వీరి సొమ్ము. వీరి బొమ్మలలో జీవకళ

యుట్టిపడుచుండును. కవి కలము వలె వీరి కుంచ సూక్ష్మాతి సూక్ష్మములగు విశేషములను తీర్చి దిద్దుటలో దక్షమైనది. వీరు 'కొమరు బాలెంత' 'గరళ భిక్షువు' మొదలయిన చిత్రములను వ్రాసి భారతి పత్రిక నలంకరించి ఆంధ్రుల మన్నన లందినవారే. కష్టమునకు దగిన ఫలములేక కళలు రాణింపవు కదా? వినుకొండ వంటి మారుమూలం బ్రకాశించు నిట్టి రత్నము నిప్పటికేనియు గుర్తించుచోఁ దెల్లవారు నిందార్లులు కారనినాయూహ.

జి. జాషువ

కం. కల్లూరి కులజునకు, బుధ
తల్లజునకు జంద్రమౌళి, దాత్యమణికి, మా
జిల్లాబోర్డు నియంతకు
నిల్లాలై యస్మదీయ కృతి భాసిల్లున్

అంకితము

మ. ఘనతన్ జెందిన మూడు వన్నెల పతాకన్ గేలఁ గీలించి, జీ
 వన సర్వస్వము దేశమాతృచరణద్వంద్వంబున న్నిల్చి యీ
 తెనుఁగున్ గడ్డ ప్రశంసలందిన యశోభీ! చంద్రమాళిప్రభూ
 అనుకంపన్ గొను మస్మదీయ కృతికన్యన్ గూర్చి దేవేరిగన్
 కేలన్ = చేతిలో; యశోభీ = కీర్తి సముద్రుడా; అనుకంపన్ = దయతో; దేవేరిగన్ =
 భార్యగా.

తా॥ గొప్పనైనను త్రివర్ణపతాకాన్ని చేతిలో ధరించి తన జీవిత సర్వస్వాన్నీ దేశమాత
 పాదాలకర్పించి తెలుగు దేశపు ప్రశంసలందుకున్న కీర్తి సముద్రుడా! చంద్రమాళీ! దయతో
 నా కావ్యకన్యను నీ ప్రియమైన భార్యగా స్వీకరించు.

ఉ. ఈ కృతి నీ భుజార్గళము నెక్కి వసించి యనంత గౌరవ
 శ్రీకి నివాసమై తనివిఁ జెందె శ్రమంబు ఫలించె సాహితీ
 లోకశరణ్య! త్యాగిజనలోకశిరోమణి! సత్యవి ప్రశం
 సా కమనీయ గీతముల స్నానము సేయుము దీనబాంధవా!

భుజార్గళము = భుజమనే తలుపుగిడయ; తనివి = తృప్తి.

తా॥ సాహితీలోకానికి ఆశ్రయమైనవాడా! త్యాగి జనలోక శిరోమణీ! ఈ కావ్యం నీ భుజంపై
 ఎక్కి ఎంతో గౌరవం పొంది తృప్తి చెందింది. నా శ్రమ ఫలించింది. సత్యవుల స్తుతులనే
 మధుర గీతాలతో స్నానం చేయవయ్యా, దీనబాంధవా!

మ. చవులన్ జిమ్మెడు దేశభాషల సమాశ్వాసించి పోషించు భూ
 ధవు లెల్లన్ గతియించినారు, పరవిద్యాభోగినీ కన్యకల్
 చెవులం బిండ నటించు నేల నకటా! జీవచ్ఛవంబైన యి
 క్కవితాధేనువు పిండునే మధురదుగ్ధంబున్ బ్రసిద్ధంబుగన్
 చవులు = రుచులు; ధేనువు = గోవు; దుగ్ధంబు = పాలు.

తా॥ రుచికరమైన దేశభాషలను గౌరవించి పోషించే రాజులందరూ వెళ్లిపోయారు.
 పరభాషా వెలయాండ్రు చెవులు పిండుతూ ఉంటే నటించడమెందుకు? జీవచ్ఛవమైన ఈ
 కవితా ధేనువు ప్రసిద్ధంగా తీయని పాలు ఇస్తుందా!